

Tran til mor gir barnet godt syn

Tran i svangerskapet kan være gunstig for utvikling av syn og kognitive funksjoner hos barnet.

Tidligere studier har antydnet at tran i svangerskapet kan ha gunstige effekter. Nå er dette undersøkt i en dobbeltblind randomisert studie med 98 kvinner. Halvparten fikk enten tran med omega-3-fettsyrene eikosapentaensyre (EPA) og dokosaheksaensyre (DHA) eller olivenolje fra 20. svangerskapsuke og frem til fødselen (1).

Barna ble undersøkt ved 2 1/2 års alder. Hånd- og øyekoordinasjon var signifikant bedre i intervensjonsgruppen sammenliknet med de andre. Også andre psykomotoriske tester pekte i samme retning, men studien hadde for liten statistisk styrke til å kunne påvise signifikante forskjeller.

– Funnene er i samsvar med tidligere intervensjons- og observasjonsstudier som har vist en gunstig effekt av dokosaheksaensyre på synsutviklingen, sier overlege Ingrid B. Helland ved Rikshospitalet.

– Vi har også gjort en intervensjonsstudie hvor gravide og ammende mødre fikk tran (DHA) eller maisolje. Ved seks- og nimbånersalder fant vi ingen effekt av tran tilskudd på barnas kognitive utvikling. Men

ved fireårsalder hadde barna til mødre som hadde fått tran, signifikant høyere IQ enn barn der mødre hadde fått maisolje (2). For det enkelte barn er en forskjell på fire IQ-poeng lite, men det kan epidemiologisk sett ha betydning.

Tilskudd av omega-3-fettsyrer kan være gunstig for utvikling av både syn og kognitive funksjoner. Det er også viktig å understreke at man ikke har påvist skadelige effekter av DHA-tilskudd, men flere og større studier er nødvendig før vi kan gi generelle anbefalinger om slikt tilskudd under svangerskap og amming, sier Helland.

Geir Jacobsen
geir.jacobsen@ntnu.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Dunstan JA, Simmer K, Dixon G et al. Cognitive assessment of children at age 2 1/2 years after maternal fish oil supplementation in pregnancy: a randomized controlled trial. *Arch Dis Child Fetal Neonatal Ed*; doi 10.1136/adc.2006.099085.
2. Helland IB, Smith L, Saarem K et al. Maternal supplementation with very-long-chain n-3 fatty acids during pregnancy and lactation augments children's IQ at 4 years of age. *Pediatrics* 2003; 111: e39–44.

Tarmfloraen påvirker fedme

Bakteriefloraen i tarmen er forskjellig hos overvektige og hos slanke, viser nye studier. Men er dette årsak eller virkning?

I to nye studier har man nå funnet forskjeller i bakteriefloraen hos tykke og tynne mennesker og mus (1, 2). En amerikansk forskningsgruppe fant at andelen bakterier av gruppen Firmicutes var større hos overvektige mennesker og mus enn hos slanke. Når de overvektige slanket seg, ble andelen Firmicutes mindre. En høy andel av denne bakteriegruppen førte til opptak av flere kalorier fra tarmen hos både mus og menneske. I tillegg viste det seg at når slike tarmbakterier fra overvektige mus ble overført til slanke mus, la musene på seg.

– Dette er banebrytende studier, som åpner et helt nytt forskningsfelt, der arbeidet med det humane genomet utvides ved også å omfatte gener av de mange trillioner av mikroorganismer som koloniserer menneskekroppen. Til sammen utgjør disse det såkalte metagenomet, sier assistentlege Michael Bretthauer ved Medisinsk avdeling, Rikshospitalet.

– Resultatene fra disse studiene indikerer en sammenheng mellom sammensetningen av tarmflora og risikoen for fedme hos verten, altså mennesket. Forskerne viste på en meget elegant måte at bakteriefrie mus som ble tilført bakterier fra fete mus, la på seg i mye større grad enn mus som fikk transplantert tarmflora fra slanke mus.

Studiene reiser like mange nye spørsmål som de besvarer, men resultatene sannsynliggjør at kroppsvekten delvis er påvirket av den individuelle tarmfloraen, sier Bretthauer.

Åslaug Helland
ahelland@ulrik.uio.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Turnbaugh PJ, Ley RE, Mahowald MA et al. An obesity-associated gut microbiome with increased capacity for energy harvest. *Nature* 2006; 444: 1027–31.
2. Ley RE, Turnbaugh PJ, Klein S et al. Microbial ecology: human gut microbes associated with obesity. *Nature* 2006; 444: 1022–3.

Risikosøkende atferd gjenspeiles i nevronal aktivitet

Generelt er vi mer følsomme overfor tap enn gevinst. For eksempel vil de fleste ikke delta i spill som innebærer en 50-50-risiko hvis ikke gevinsten er minst dobbelt så stor som et mulig tap.

Nå har forskere sett på hjernens aktivitet i forbindelse med valg som medfører risiko for å vinne eller å tape (*Science* 2007; 315: 515–8).

MR ble tatt av deltakernes hjerner mens de foretok et slikt valg. Flere områder i hjernen, inkludert mellomhjernen dopaminerge regioner og målområder, viste økt aktivitet når størrelsen på gevinsten økte, mens økt størrelse på mulige tap førte til at aktiviteten i de samme områdene ble mindre. Hos personer med økt risikosøkende atferd ble det observert en redusert nevronal respons på både gevinst og tap. Ulik dopaminfunksjon kan være en mulig årsak til individuelle forskjeller.

Finasterid mot hårtap

Finasterid brukes ved benign prostatahyperplasi, og har også effekt mot hårtap hos menn (androgen alopesi). Behandling med finasterid mot prostatahyperplasi reduserer nivået av prostataspesifikt antigen (PSA), noe som bør kompenseres ved å gange PSA-verdien med to. Nå vises det i en prospektiv studie at det samme også gjelder menn som bruker midlet i lav dose mot hårtap (*Lancet Oncol* 2007; 8: 21–5).

Studien omfattet 355 menn i alderen 40–60 år. De ble randomisert til enten finasterid 1 mg daglig eller placebo. Etter fire års behandling ble PSA-verdien redusert med 40–50 %.

Alendronat – effekt fem år etter

Alendronat har vist effekt på osteoporose ved å redusere beintap og risiko for frakturer. Seponering av midlet etter fem års behandling fører til et moderat tap i beinmineralitet (BMD) i de etterfølgende fem årene, men nivået forblir høyere enn det var før behandlingsstart. Dette viser en randomisert placebokontrollert studie av 1 000 postmenopausale kvinner i USA (*JAMA* 2006; 296: 2927–38).

Seponering førte ikke til økt risiko for ikke-vertebrale frakturer, men derimot til økt risiko for vertebrale frakturer. Kvinner med en svært høy risiko for vertebrale frakturer kan derfor ha nytte av fortsatt behandling med alendronat, mener forfatterne.